

VELD-GESPREK,

TUSSCHEN EEN

BRUNSWYK WOLFFENBUTLER

EN EEN

AMSTERDAMMER

Toonende het Onderscheid van 's Lands
Kennis, tuschen de Hoog Ed Wel
Geb. Inboorling, Graave van

W E L D E R E N,

Weleer *AMBASSADEUR aan 't Hof van Engeland*,

En de Vreemdeling zyne Hoogh.

L O U I S,

HERTOG van BRUNSWYK.

Vervat in een Samenspraak, tusschen een BRUNSWYKER en AMSTERDAMMER, met betrekking op de Compleeten Overwinning,
door den Heere Schout by Nacht,
Thans Vice-Admiraal

JOHAN ARNOLD ZOUTMAN,

Bevogte op HYDE PARCKER, VICE-
ADMIRAAL van ENGELAND.

TE AMSTERDAM,

By G. A. WILLEMSZ., Boekverkoper op de
Haarlemmerdyk, over de Dommerstraat, daar de
Hoogduitsche Bybel in de Gevel staat.
Verder alom by de meeste BOEKHANDELAARS.

VELD-GESPREK

TUSSCHEN EEN

B R U N S W Y K
WOLFFENBUTTELER

E N E E N

A M S T E R D A M M E R.

AMSTERDAMMER.

Als 'er immer een misreekening plaats gevonden heeft, gelooove ik dat zulks by de Engelschen en by die van hun Complot hier te Landen thans plaats grypt. Want den Hemel weet hoedanig niet alleen in Londen men zich geflatterd heeft, dat ons klyn Exquaderij even als in vroeger daagen dat van de Graeve van *Byland*, door Commedore Fielding in Engeland zoude worden opgebragt, maar zelfs hoe veele, van de Britschen Cabaal reeds gerykhalst hebben, na tyding dat onze Vloot onder den dapperen Schout-by-Nacht, thans *Vice-Admiraal*, *Zoutman*, genoomen of geslaagen was. Als hun vast verzeekerd houdende, zo als uit hun Lasterschriften tegens de Amsterdamsche Regering blykt, de Nederlanders die zy voor Lafaarts uitkreeeten niet bestaan konden tegens de Britten; die zy om ons vreeze aan te jaagen voor de grootste Helden des Aardbodem afmaalen. Doch het blykt nu meer dan te klaar dat zy de aard der Ba-

tavieren zo goed niet en kende als den Heere Graeve van Welderen, (voor de Repture wel eer Ambassadeur aan het Hof van Londen) blyke gaf welke verwagting zyne Exselentie van deszelfs Landsgenooten had, met by het begin der Vreedebreuk tusschen Engeland, en deeze Republicq aan Lord Stormond te antwoorde, dat de Koning zyne Meester door de Vreede te verbreeken met H. H. Mog. Hy Graave VAN WELDEREN hem STORMOND verzoegt aan den Koning te zeggen, het wel eens gebeuren kon, zyne Majestet berouw van die stap konden krygen, als vastelyk vertrouwende den Koning onder alle zyne Vyanden geen een had. ja, al kwaame zy met elkander, die zo veel te vreeze was als de Hollanders.

B R U N S W Y K E R.

Hoald mig ter Dybel dat sol ein Ollander sein die 'er su einlich steet zoe Reeden, wie iene grosse Held, ich wol im soe Nar holden, ont mit im Sprechen, aber faagt mier Bruder woar redentgie zo allein vom.

A M S T E R D A M M E R.

Wel waar zoude ik van spreeken Groentje, ik bevind my als door vreugde opgetoogen, zo dat ik myn Zintuigen nauwlyks meester zynde, niet eens wist, dat ik hart op sprak, en zo gy een Aas eerlyk bloed in uw hart hebt, voor een Land, daar gy na alle gedachten naakt en bloot zyt ingekomen, en thans uw bestaan in vind, dan behoord gy deel in myn vreugde te scheppen, maar moog ik uw vraagen uit wat gedeelte van Duitschland gy uw Geboorten verschuldigt zyt? want ik maak nog al wat onderscheid tusschen Duitschers en Duitschers. De Groote JOSEPH

is

is ook een Duitscher, en nogthans heeft dien weergaloze Monarch alle achting voor onze Amsterdamsche Regeering betoond, dus kunt gy begrypen dat ik als een Burger van die Stad zyn-de, zo wel als myne Medeburgeren die alle door een Geest gedreeven worden, dat is te zeggen, dat wy alle tot de laatste droppel bloed toe ons leeven, voor zulk een Magistraat zoude waagen dien groote Keizer Hooglyk respecteeren.

B R U N S W Y K E R.

Gie redent gansts richtig, ich sol ouk kein bet-fer Hern weytse, of es mous der Hern Hertog vom *Brunswych Wolfenbuttel* sein. Aber ier Oamstel-dammers mugte dierre Hern nich lieden.

A M S T E R D A M M E R.

Daar hebben wy reeden voor, die ik uw zo aan-flonds zal melden; maar zeg my eerst eens, be-hoord gy ook onder 't getal van den Hertog zyn Landslieden en Hoffstoet?

B R U N S W Y K E R.

Gansch vryelik, ich bin mit dem kenoadige Hertog her soe keume, ont haabe am den Hoof eyne feurneume Amt soe had.

A M S T E R D A M M E R.

En welk Ampt als ik vraage moog?

B R U N S W Y K E R.

Ich wold eu saachen, oeze kenadige Hern HER-TOG kriegd alle doage Requesten, wen 'er ein Amt oder Bedeining oupen is, noe tan haabe ich dy Requesten bie dem ander versammeld, ont al

wie vom Ollanders her koame, haab ich tou aars
wisen esjeurd, aber dy vom oeze Landluiden her
kaame, haabe ich ter reprezentatioon oberkelei-
bert, aon miene Kenoadige Hern HERTOG.

A M S T E R D A M M E R.

En die ging daar dan zeker meede na het Stad-
houderlyke Hof ?

B R U N S W Y K E R.

Jyoa vreylich, gansch richtig.

A M S T E R D A M M E R.

Gy zyt nog al van het slegste soort van Mof-
fen niet, waarom gy spreekt de waarheid, uit uw
zeggen begryp ik dan zeer natuurlyk, dat de Hol-
landers lang Requesten konde inleeveren, doch
als gy die tot Gatveegers scheurden, was hun
hoop zeer gering, en het verwonderd my nu niet
meer, dat twee derde van de Ampsen en Be-
dieningen, door het Stadhoulderlyke Hof begee-
yen, aan Buitelanders zyn geschonken.

B R U N S W Y K E R.

Aber wol uch tan sol oese kenadige Hern HER-
TOG oes nich helfen, wen dats kebeurde, wolle
wie bald soe rugge noa oese Land kein.

A M S T E R D A M M E R.

Dat zou een droevige slag gheeven, wanneer
gy en al uw Landluiden hier van daan gingen,
hoe kreegen wy het hollandsche Brood op? 't
zoude waaragtig beschimmelen, daar wy, zo lang
uw genadige Hern HERTOG hier blyft, met zyn
respective Landslieden geen gevaar voor is, also
de

de Heeren *Brunswyk Wolfenbuttelers* ons het Brood bereids ontfutselen, eer het gebakken is.

B R U N S W Y K E R.

Aber faag mier noe einmoal werum ter Dybelsche Oamsterdammers oeze kenadige Hern *Hertog* nig lieden meuge.

A M S T E R D A M M E R.

Gy weet zekerlyk Mofje, dat gy zulks aan 'een Amsterdammer vraagd, en die zyn gewoon te spreken, zo alszy denken; volgende daar in het voorbeeld van hun Burgermeesteren.

B R U N S W Y K E R.

Joa aber ich sein uuch feur eine gansch richtige Man aan, tie soe dulkoffig nig bint as ier Landsluden.

A M S T E R D A M M E R.

Gy zyt verdwaald Groentje, want het geen gy dulkoffig, anders styf op ons stuk staande, noemd,wanneer zulks ten beste van het Vaderland geschied, word het by ons met de naam van Getrouwheid gedoopt. Maar om tot uw vraag te koomen, de reeden dat men hier niet goed *HERTOGS* is, komt principaal daar door van daan, dat wy ten allerklaarste bespeuren, dat uw genaadige Heer veelal voor de oorzaak word gehouden, dat onze Koophandel en Commercie in het grootste gevaar is gebracht, om te gronde te gaan, en hy zelvs genoegen schynd te scheppen, wanneer onze getrouwe Burgervaderen hun bevlytige, de vervallen Koophandel door een nieuwe Tak van Negotie op te beuren, zulke hylzaame Maatregelen te dwarsboomen.

B R U N S W Y K E R.

On woar heft mier Kenoadige *Hern* sulk be-
teunt?

A M S T E R D A M M E R.

Vooreerst, zo van alle braave Nederlanders ge-
loofd word, om zyne Hoogheid, den Heere Prin-
ce van ORANGE, consepten in te boezemen, als
of de Magistraat van Amsterdam zich had misgree-
pen, en het tegens de eer van den Erfstadhou-
der streed, dat gem. Regeering een Preparatoir-
lyk Plan met America had zoeken aan te gaan.

B R U N S W Y K E R.

Kein wunder! kein wunder! weitsstoe domme
Hazekof wol, dat de Keunig *vom Engeland* ein
Fetterke *vom oese kenoadige Hern HERTOG* is, on
so dy Dybelsche Propositoon nig ferinderd wur-
de, folde dy Hollanders oeze kenoadige Hern sie-
ne Fetterke ein knip op de Naaze gezet haabe,
ont onze kenoadige Hern is siene Keuninklyke
Fetterke getru.

A M S T E R D A M M E R.

Waarachtig Mof, gy verdiend myn achtung,
gy liegd niet, want wy Hollanders gelooven ook
dat den Hertog de Koning van Engeland niet ge-
trouwer had kunnen zyn, al had hy 'er van een
vooraam Comptoir geld voor getrokken. Zeg,
weet gy ook of hy 'er zilverde of goude mieten
uit Engeland voor kreeg.

B R U N S W Y K E R.

Dat weits ich nich, aber wol, dat oeze kenoa-
dige Hern HERTOG vom diezem sheyd, feil olden
shul-

Thulde besaalt heft, oder toar beheufde hie keyne helder oder pennink tou vom Engeland tey untfangen, oeze kenoadige Hern hoabe selve feil keld.

A M S T E R D A M M E R.

Ja dat geloof ik ook, want ik begryp hy zal veel geld van doen hebben, want schoon een Enorm Inkoomen van het Land hebbende, zo zou het niet hoog Adelyk genoeg ruiken, zo het niet rukeloos verteerd wierd, en zo zulk een man daar en boven geen abundantie van schulden had; maar zeg eens Groentje worden zulke groote Sinjeurs wel eens gemaand.

B R U N S W Y K E R.

Joa woar geyve dy Ollanders umme, zie darve wol saage, wie geyve nig meir, of het olde meut eirst besoalt sien.

A M S T E R D A M M E R.

Ik merk gy spreekt by bevinding, nu dat gebeurende, dat Jan Crediet dood is, zou een mensch al veel doen om geld te bekoomen, wat dunkt uw?

B R U N S W Y K E R.

Gewistteliek joa, mien sou seul teun um keld teu bekeumen.

A M S T E R D A M M E R.

Recht zo, want verbeeld uw eens gy was nu eens een Heer als den Hertog, en de Koning van Engeland was van uw Familie, en het gebeurde, dat die Koning voorgenomen had de Nederlandsche Commercie in alles te dwarsboomen,

men, ja zelfs een consept had gemaakt, zo de Koning genoodzaakt was America voor onafhanglyk te erkenne, als dan zorg te draagen, dat de Hollanders nooit in de handel op America kwaamen, doch die zelve Hollanders eens bespeurende, zo als zeekerlyk de Regeering van Amsterdam gedaan zal hebben, dat 'er op toegeleegen wierd om onze Koophandel te vernietigen, en dus, om zulks voor te koomen, een Provisioneel Plan met America ontworpen, en dat zulk vervolgens uit kwam, gelyk het door de Papieren van de Heer *Lauwerens* is uitgekomen. Zeg Greuntje als men uw eens braaf Guinjes uit Engeland gaf, op een tyd dat gy daar hart om verleegen was, zoud gy dan de Prins, die gy diende als Maarschalk, raaden om die voorzichtige bewerkers van zo een Plan te Bedanken, of zoud gy den Vorst styven, om ten Respecten van den Koning van Engeland, satisfactie voor dien Vorst van de Regeering aftevorderen.

B R U N S W Y K E R.

Ich sol dem Prinse nig aonraoden um dy Burgermeisteren teu biedoanken feur ier zurge.

A M S T E R D A M M E R.

Om welche reeden zoude gy also handelen?

B R U N S W Y K E R.

Wol froagst stoe dat nogge, wen ich dem Hartog woas, doan woas dem Keuning mien Bleudverwante, ont tein aondre trok ich 'er dikke gold fan, om miene Schulden teu besoalen, un deerumme sol ich denke loat dem Keuphoandel noa dem dybel loupen, wen ich moar dikke Doallers

lers trekke, doar sol ich miene Bloudmaoge hilfen, ont selve foage tou dem Prince, hie hum hoald mig ter dybel, meust waogten dy Keunig vom Engeland af zoe vallen, ich sol iem selfe im gedankte toun herkeume, dem Keuning vom siene Verwantschaf is, unt hie dy nich meust offalle, aber hie feul besler sou teun, dy Burgermeisteren soe zouke te straffen.

A M S T E R D A M M E R.

Maar Grasje! Greuntje! Mofje! als gy den Hertog was, dan was gy een Bediende van Nederland, en terwyl alhier de Koophandel de hoofdzenuw der welvaard van het Land uitmaakt, zo zoud gy niet trouw by het Land handelen.

B R U N S W Y K E R.

Joa woat schiet ich in Olland, on im doat dumme Folk.

A M S T E R D A M M E R.

Ik wil wel bekenne, om uw beurs te spekken bezit gy groote Schranderheid, 't is maar jammer dat het juist geen eerlyke Schranderheid genoemd kan worden.

B R U N S W Y K E R.

Wen ich doar maor Geld meide winne.

A M S T E R D A M M E R.

Ik begryp dus uit uw reeden als gy den HERTOG was, gy zoud 'er aardig meede leeven. Want al wierde onze Koopvaarders tegens alle recht en reeden beroofd, al mishandelden men onze Zeelieden ja al traptten de Engelsche de Staate Vlag met voe-

voeten gelyk de Britten in Oost-Indien gedaan hebben, dat alles en nog meer Euveldaaden zoude uw niet aangaan.

B R U N S W Y K E R.

Wel nein, waot leit mie doar aan kelege? 't is joa mien land nig, ich bin doar nig gewurfen.

A M S T E R D A M M E R.

Gy zyt hier niet gewurpen zegt gy, 't is zeer poliet, gy spreekt van uw Geboorte, of gy een Varke van afkomst zyt, maar wanneer het eens gebeurde, dat de mishandelde Ingezeetenen deer-zer Staat klagtig aan Hun Hoog Mogende en de Stadhouder vielen, over de behandeling die zy als Kooplieden door de Engelsche dagelyks moesten ondergaan.

B R U N S W Y K E R.

Goar nichs wen dy Engelsche Keunig aber dikke Doallers ober stuurde, sol ich wel moake dat alles richtig wierd, ich sol eenige grosse Herren vom den Landen toor behilf vom dem Steedeholder frindilich tou leeten grinnige, dat zie mie bie dem Steedeholder ondersteunde, on dats wie kein acht meuste siaon, up ter smoeseloory ter Kaufluten, ont als wie al wats deun wilde, men moar um wilstoanshalve, um Represatioon bie dem Keuning meuste anholden.

A M S T E R D A M M E R.

Gy zyt regt sneedig en geschikt, om de Hollanders te bedotten, misschien al zag gy dat Engeland in alle deelen betreffende ons de Tractaaten verkragten, en dat Ryk nogthans niet tegenstaande

de alle Mishandeling ons aangedaan, nog secours van ons vroeg, en wy het zelve niet gaven, en ons daarom den Oorlog aan deed, misschien zoud gy nog wel raad weeten, om Engeland by den Stadhouder te rechtvaardigen, ja dat meer is, alle moogelyke vlyd aan te wenden, zo de Regeering van den Landen op tegenweer bedacht was, en om die reeden een Scheeps-Vloot in Zee wilde brengen, om zulks te beletten.

B B U N S W Y K E R.

Ô Das waas gaar nichs, wen ich aber ziede aom dem Steedeholder, dat der Hollandische Kaufluude Smokleers woare, umt kein keloof ferdeinden, ont dem Steedeholder aber in gedankte bragt, dat die nichs meust wygeren, aam dem Keunig siene Bleudverwanten, ont wem dy Ollandere tan noch wilden Oorlogen, sol ich door de Steedeholderen einige Herren die up ziene gunste heupe, wok machen, dat gyn Sjippen in de Zee kaamen.

A M S T E R D A M M E R.

Maar als dan de Regeering van de eene of anderen getrouwten Stad voorsloegen, om den Stadhouder een kleine Raad of Committe toe te voegen.

B B U N S W Y K E R.

Doar fol ich haald mich ter Dybel up passen, woant dem waft oet mit mier, glat oet ouk.

A M S T E R D A M M E R.

Ja maar als gy zulks beletten, zou het in het oog loopen, dus liep gy gevaar, zodanig een getrouwe Regeering den Stadhouder onder de oogen bragt,

bragt, uw verblyf tot nadeel van den Vorst en het Land verstrekkte, ja dat gy het Volk een ergernis geworden was, wat dan gedaan?

B R U N S W Y K E R.

Kein swoarigkeit, aber mier de Keunig vom Engeland moar Keld obermoakte, sol alles wol geen, ich had dem Steedeholder tou Frind, im aldem grosse Herren die et mit em holden om miene foorschprech, ich sol alles ontkinne, ont selfs Satisfaction fraogen.

A M S T E R D A M M E R.

Ja maar gy liep door al die handelwys gevaar, om door verscheide Vaderlandsche pennen deerlyk geroskamd te worden.

B R U N S W Y K E R.

Ouk al nichts, ich kon foor 't Engels Gold wel Schrievers kriegen, dy mier respectiorum sollen verdeffendyren, ont dy Provintie Utrecht dy mier getruw folde weyzen, wen ich HERTOG waas, solden wel forinderen ich nyt foor dem Nar geholden wird.

A M S T E R D A M M E R.

Gy vergeet Gelderland nog, daar zoude u de Heeren van de Capellen wel beschermen.

B R U N S W Y K E R.

Sie folle mier de dybel; sprekt mie vom die Lument nich, zie beteunen et nyt aan dem HERTOG, dat is ein dulkofig geslagt, dat him dem dybel hoald, aber dem braave Herre ..... hoabe ich besser Heup oppe.

A M-

A M S T E R D A M M E R.

Meend gy onze dappere, Helaas! overleedene
Schout by-Nagt ?

B R U N S W Y K E R.

Neyn, Neyn, dy was ter Aomsteldammer Regeeting getruu, ont dem sol hy 't mie nich sien, ich myne dem ..... t.vom ..... m.

A M S T E R D A M M E R.

Maar gesteld al uw voorzorg om Engeland ten nadeelen van de Republicq te helpen, liep eens door de Getrouwheid der Amsterdammers te niet, en de Oorlog-Scheepen gingen echter na Zee, om de Engelsche hun hoogmoed te beteugelen.

B R U N S W Y K E R.

Dan folle 'er nochtans wol middelen oetkedankt kunne wurden.

A M S T E R D A M M E R.

En wat middelen woude gy aanwende, vooral wanneer 'er bereids aan alle de Collegien Amsterdam, de Maas enz. order gegeeven wierd, de Oorlogscheepen met elkander moesten veréénigen.

B R U N S W Y K E R.

Doe syt eyne narre, meynstoe al woldy, dy Oamsterdammers dulkoffig mien eugmerk dwersbeumen, ich sol deerumme bie dem Hoove biewirken, dat dy andere Collegien cuntrō ordinantioon bekoame, on hoald mich ter Dybel, tan scheut 'er nich meir uppe, tan dem Keunig vom Engeland zoe woarschuuuen, weer hie eyn Vleut Schippen must sturren, eyns zoe sterk as dy Oamster-

sterdammerkes, tan solle sie olle im dem Keerzen flegen, on das was dan dem leun feur eure Dolkoffigheid, zie mier kedwarsbeumd hadde, wen ich dem Hertog woas, unt dan wol ich meir douti, dan wolde ich verluude latzen, oeder dem kemeine Folke, dats dy Rigeeringe vom Amsterdammme oorsakke woore, vom dem Umstendigheid der oeze Vleut ynkebracht woas, on ich sol oet hebbe loate struuen, dats het dy zulve Rigeering te wieten waas, dat su feul braove Schips hoofdluuten, Matroosen unt Solyers, um dem halze woare gekeume. Wat faagst stoe noe?

A M S T E R D A M M E R.

Gy zyt een Landsman van den Hertog, gy zyt vol prachtynk.

B R U N S W Y K E R.

¶ Dy Ollanderen wyte joa nag gaar nichs, wie Brunswiks *Wulfenbuttel*, sien alle fol Prachtick, ich bin aber eyn kemeyne man, on sol foo doun, wen ich Hertog waas, begriep dan selve aber, was eyn grosse Hern wen hie gout bie dem Steedeholder stond suude kunne bewerchen.

A M S T E R D A M M E R.

Veel, zeer veel, maar weê u zo het uitkwam, en de Engelsche Vloot wierd eens door de Dapperheid der Amsterdammers uit Zee geslaagen, de vrye-Nederlanders zoude niet nalaaten om in hun Publicque Nieuwpapieren ronde man uit te verklaaren, dat 'er schyn van verradery onder liep, om dat men de Scheepen van de Maas te huis gehouden, en die van Amsterdam aan het gevaar had blood gesteld.

BRUNS-

B R U N S W Y K E R.

Ich folde wem ich Hertog was, dy freyde Folke dats wol aonders beteunt haabe, ich sol hen Frieheden, ich sol hen den dybel, ich folde im dem Preuvintien her um oet bewirken, beuve friede Folke, beuve alle, dat zie nigt schrieven, joa selve nich dynke mugte euver dy soak.

A M S T E R D A M M E R.

Ja maar dat was het recht des Volks en hunne Bevogten Vryheid verkrachten.

B R U N S W Y K E R.

Schiet, Schiet, Fryheid, min meut dem Underdaane Keine dem minste Fryheid lastsen.

A M S T E R D A M M E R.

Ik beken door uw hart en ziel gelykt gy een Brunswyker te zyn, maar stel gy was eens Hertog, Veldmaarschalk en wat dies meer is, ik zou zorgen, gy zoud wynig Paraaden maaken, gaat eens op deeze hoogte recht voor my staan, of gy nog al wat vertoond.

B R U N S W Y K E R.

Doar, doar siet mier noe yns vom hinderste im den Aorsen.

A M S T E R D A M M E R.

Daar Mof proef die Amsterdamsche schop onder

der uw Maarzen, en tuimeld van deeße hoogte met
u groote Hoed en styve Laarzen.

BRUNSWYKER, al yallende van de hoogte
in de drek.

Ay mier! Ay mier! ich docht mier grouts soc
mach'en, ond dem Nar mit dem Amsterdammer
soe stecken, ond dem Spitsboef doet mie ellende-
lieken vom dem heugte im dem Drek tuumelen,
ay mier ich fersmeur, ich fersmeur, 't is kedaan,
't is oet mit mie ont Arsases.

A M S T E R D A M M E R.

Zekerlyk is het oet met uw. Gy was nog maar
Knegt, en matigde uw de taal van Heer aan, uw
praatjes verdrooten my bereids lang; doch ik was
nieuwsgierig de grond van een Brunswyker te py-
len, dat weetende heb ik de Mof de diepte der
bodem van deeze Drektoput doen vinden, daar ik
wel van verzekerd ben, dat schoon hy 'er leven-
dig zonder versmooren uit komt, hy echter tot
het einde van zyn leevedaagen zo vunzig zal rui-
ken, dat niemand, in wat Land het ook weezen-
mag, met hem te doen zal willen hebben. Gaave
den Hemel dat zulke denkbeelden alleenig maar
plaats vonden by een Bediende, maar zo zulks
eens by de Heer zelfs in zyn hart omging, en al
de geweldenary en de smaat, door de Engelsche
aan ons betoond, hy veel al de oorzaak van was,
door de middelen, ten besten voor het Land, te
dwarsboomen, zouden 'er dan niet yry wat specu-
la-

latie vallen , als of het een afgesproken zaak was , dat de Vloot der Maas niet uitgezyld was , en het toeschynd , of men voorgenomen had , onsklyn , doch dapper Eskaadertje op de Slagtbank te bren- gen , onvergeevelyke misdaad zo zulks waar is .

Maar wagt ik spreek zo vry , hoord my ook ie- mand ? want schoon wy het geluk hebben Vrye Nederlanders te zyn , zo mogt my eens een Utrechts man hooten , en het aan de Vroedschap dier Stad verhaalen , en dan dorst ik nimmer op 't Sticht komen , als hebbende *Crime Lase Maijesteyt* be- gaan , met zo vry te spreeken , also het denken , aldaar over die zaak verbooden is . Goede Hemel wat is dat een harde post , voor de Eerlyke Pa- triottische Utrechtsche Burgers , die ik wel weet , dat , over het algemeen genoomen , liefhebbers van het Vaderland zyn . & Hoe zoet was het voor hun een Verstandig Getrouw meedeburger te heb- ben , zo als de Schryver der Utrechtsche Courant , die de waatheid van de loogen trachten te onder- schyden , en zyn meede Stad- en Landgenooten Edele Vaderlandsche gevoelens in prenten ; ik weet wel men mag binne Utrecht , uit kragt der Mone polie , geen Wyn , Sterke Dranken , of Tabak in brengen , als met zwaare aksys of inpost te betaal- len ; doch ik hoop echter niet , dat de Vroedschap aldaar goed zal vinden , om ook op het Spreeken en Denken een belasting in te voeren , welneen , dat zoude tegens de Unie Stryden , en het zoude tot Schaaden der Stad Utrecht strekken , want alle weldenkende Republicaanen hunnen Harten en Monden vol zynde om de Eer van God , de Lof der Getrouw'en REGEERING van AMSTERDAM , de Roem van onze Hooge en Laage Officieren , als

ook de Gemeene Matrozen en Soldaaten van den Triumphantelyk wedergekeerde Vloot, onder den Schout by Nacht Zoutman (thans Vice-Admiraal) uit te galmen, liepen gevaar, om over Sluikery binnen Utrecht aangehaald te worden, also het hun onmooglyk zoude zyn, alles aan het Comtoir van vrye Gedachten aan te gheven, wat hunnen Ziel wel gevoeld voor de braave Beschermer's van Nederland.

Doch laat ik die gedachten laaten vaaren, het vind niet verder plaats als in zo verre, men mag binnen Utrecht zyn gedachten niet laaten gaan, over iets dat den Hertog zou kunnen benadeelen, veel minder vermag men twyffelen of het te huis blyven der Rotterdamsche Scheepen door een Contra order gebeurd is, (tot innige Zielsmerten der Helden aan de Rottestroomb,) en ten laatste men ziet in Utrecht niet gaarn, veel ophef met de Regeering van Amsterdam maken, deeze zaaken vermydende, mag men wel valsche beschuldiginge, en Lastertaal tegens de Magistraat van Dordrecht, Rotterdam, Haarlem, Amsterdam, en meer Steeden, Spreeken en Schryven. Ook mag men 'er vry en vranc, de lof van de Koning van Engeland en zyn Ministerie uitgalmen, in het kort al wat de Utrecht-sche Burgers behaagd, als het geesfelen een oude Hoere-Waardin, permiteerd de Vroedschap van Utrecht, blyk van dien, also verscheide Fameuse Liebellen tegens de Regeering van diversche plaat-sche ingericht, binnen het Contientieusche Utrecht gebooren, aldaar zonder beteugeling verkogt en gedrukt zyn geworden, maakende daar minder zonden van, als dat een Bakker op Zondag Beschuit voor een Eerstgeboorne, of een Distelateur voor een eerstbevalle Vrouw Kraam-Annys verkogt.

Ech-

Echter hoe men ook yverd om den HERTOG seer te bewaaren , zo is thans hewezen klaarder als ooit , den HERTOG als Vreemdeling de aard van het Land nog Volk niet en kende , 't welk hy afschilderde by zyne Doorl. Hoogheid , (volgens Schryvers die in zyn voordeel Schryven) eeven of de Engelsche onze Vloot met Huit en Hair voor een ontbytje zoude opflokken : Veel meerder Eer legd de Graaf VAN WELDEREN in , die door zyn Antwoord dat zyn Exelentie aan de Koning van Engeland liet toe-komen , voorspeld heeft , wat de Britten van de Batavieren te wagten hadden.

Ach ! dat den Hemel gewild had , de Dappere Maas-Helden , 'er twee Scheepen by gevoegd hadde n , wy zoude Parker , wy zoude misschien meer van zyn onderhebbende Oorlog-Steevens en ogen-schynlyk de helft zyn Onderhebbend Convoy bin-nen hebben zien brengen . My dunkt ik hoor het Jammeren der braave Officieren , Matrozen en Soldaaten van de Maas , dat zy geen deel aan de Glorie van ZOUTMAN , KINSBERGEN , BENTINCK , STAARING , DEEDEL , van BRAAM , MULDER en de Graaf VAN WELDEREN hebben . Maar neen die Eer behaagde GOD aan de Amsterdammers te schen-ken , die niet tegenstaande een Contraorder was gegeeven , dat de Scheepen van de Maas moesten blyven leggen , en dus die van Amsterdam als Schaa-pen ter flagting wierde gezonden , nogthans als Leeuwen vegtende , met Cordaat Oorlogs Geweer , maar 7 Scheepen sterke , 11 Engelsche veel zwaar-der Scheepen , die driemaal zo veel Manschap en eens zo veel Canon voerde , en met allerhande Moor-denaars Tuig vegtende . Nogthans als bloode fie-llen de Vlugt hebben moeten kiezen , laatende de

Amsterdammers de Eer van de Zee te behouden.

Dus kreeg den Brit die steeds dorst Satisfactie vraagen,
 Van Amstels Magistraat, in plaats van dat, braaf poest,
 Het hielp Parker niet, al was ons Vloot verknoest.
 Ons Volk blyft steeds vol vuur, om nog een kans te
 waagen,

VERS

V E R S

OP H E T

V O O R G A A N D E.

Waar vind ik kragt van Taal, o Nēerlands Dap-
pere Helden!

Van Amstels Ystad om 't geen ons ziel gevoeld,
Zo als gy wel verdiend, naar haar waardy te melden,
Geen Land op 't ondermaans door de Oceaan bespoeld.
Of Fama roept daar uit, ziet Nēerlands Vlootelingen,
Zo kortelyk nog Beschemd, Bespot, Belacht versmaad,
Van 't Engelsch snoed Gebroed, dat stoutelyk dorst
dingen.

Na 't Meesterschap ter Zee, thans schandelyk vlugten
gaat,

Van Welderen Edele Graaf, nu denkt men om uw
spreken,

Toen gy voorspelde op Lord Stormonts trotsche taal
Wanneer den Brit trouwloos de vrede kwam verbree-
ken,

Den Americaan, Frankryk, en Spanje al te maal,
Al kwaamen zy gelyk, zo zeer niet zyn te vreezen,
Als uwe Meesters Volk, met Heldenmoed bezield,
Dat gy de waarheid sprak is Parker bewezen.

Die schandelyk vlugte, daar de Ystad Zee behield.

Getrouwe Patriots, laat ons den Hemel looven,

B 4

Dat

Dat hoe de Lasterzugt, ooit Amstels *Magistraat*,
 Als heische Monsters, dorst van hunne Eer berooven.
 Jehova echter zorgd voor deeze Acht'bre Raad.
 Waar zyn die Blaffers nu, die Eerelooze Fielen?
 Die toen 't Commersie plan met Noord-America,
 Was uitgelekt, den Raad van Amsterdam of vielen,
 't Is wonder 't Godlyk vuur hun niet te Pletteren flaa.
 Dat zy met pen en mond, een Magistraat verachten,
 Welks Yver voor hun Stad en Vaderland besloot,
 Zou men de Eer der Staat recht na waardy betrachten:
 Men op verbeetering moest denken van 's Lands Vloot,
 Maar neen 't verraders Rot; Complot of Kaballisten,
 Door Engelsch Goud vervoerd, mischien wel in ons
 Land

Daar zelfs toe aangezet, door looze Satans listen;
 Heeft trouweloos en ontaard daar tegen aan gekant.
 • Geen gift nog gal ontzag dit snood gespuis te braaken:
 Vooral dien Leijenaar, 't verciersel van 't Schavot;
 Dien LUISZAK *Regtsgeleerd*, dees Raad steeds zwart
 wou maaken,

Met zyne Laster- Schrift. O Fyn doorsleepen Rot!
 Die steeds in trouble vist, Vlugt! Vlugt! uit Lydens
 Vesten,

Gy Schurk! Verrader van uw lieve Vaderland!
 Gy lacht ligt in uw Vuist om onze zwaar Gekwesten;
 Maar wagt dat uw het Volk van Leiden niet aanrand.
 Wiens Brood gy weg stelt! Dief! foeiwaardste van de
 Menschen!

Die door uw pen betoond, de Laakeweevery,
 In Leide ging te niet, was uwe harte wenschen,

En

En om die reen uw voegd aan Engeland zyn zy.
 Die zelve reen heeft uw , en meerder vloekverwanten ,
 Wanneer de Magistraat van 't machting Amsterdam ,
 Hun tegen 't schaadlyk , van , een invloed aan dorst
 kanten ;

Die zyne Hoogheid door verkeerde Raad bekwam ,
 Uw weder aangespoord , uw Giftpen op te vatten ,
 Alleen LOUIS ten dienst , in Neêrland niet geacht ,
 Dien Maarschal , die te stout , voor hem in taal uitspatten ,
 Als of hy van den Raad nog Satisfactie wagt .

Hezal 't hem heel wel doen , zo hy zo ver moog komen ,
 Dat men hem niet verdenkt , door 't geven van zyn Raad ,
 Veel Scheepen zonder tal door Engeland zyn genomen ,
 En onze Macht ter Zee , lang bleef in slechte staat .
 Men ziet dus 't onderscheid van Vreemd of Ingebooren .
 Van WELDEREN die de aard van zyne Landslien kon ,
 Die deed zich onbeschroomd , vry en trouwhartig hoo-
 ren .

Gelyk een Batavier aan 't trotsche Albion .

Nooit prees hy Engeland , nu blykt zyn Profiteeren ,
 Geen schroom bevatte ooit zyn ziel voor Hollands moed ,
 Hy wist ons Zeevolk , zich , als Helden zou verweeren :
 Wanneer ons Vloot verscheen in 't zilte pekel vloed .
 Heel anders (zo als zelfs LOUIS voorstanders schryven) ,
 Was deeze Vreemdeling thans Maarschalk van den Staat
 Zyn wonderbaar Consept , die stdig door dorst dryven ,
 Geen Zee , maar Land-Volk flegts te werven was zyn
 Raad .

De invloed op de Geest der Vorst steeds op kon haalen ,
 Dat wat tot heil van 't Land , 't versterken van de Vloot ,

Wierd immer bygebragt, zo lang bleef aan 't draalen,
 Dat men daar niets van zag; tot Amsterdam besloot,
 Met kragt en met verstand, het heilzaamst door te dringen,
 Op dat 's Lands-Zeemacht eens aanzienlyk worden zou,
 En dus de trotsche Brit door Waapenen te dwingen.
 Om vreed te smeeken, en als WELDEREN zeid berouw
 Gevoelen moog, dat hy ooit dorst den Staat aanronden,

Dit heeft de Magistraat van Amstel uitgewerkt,
 Die Vaders van hun Stad, en Steunpilaars der Landen;
 JEHOVA heeft met kragt van wysheid hun gesterkt.

Nogthans hoe trouw voor 't Land, zo zichbaar voor
 elks oogen,
 Zo dorst de Lasterzigt het Achibaar gryze Hoofd,
 Van Temminck! schenden; Ach! hoe kon het God gedooogen.

Daar hy ten nut des 's Lands zich zo had afgesloofd.
 Maar neen, terwyl Verraad en Lasterzucht beraamen,
 Ja misschien leefde in hoop, dat Parker floeg ons Voot,
 Zo wilde God 't Complot dier Lasteraars beschamen;
 Dat reeds de ondergang van Amstels Raad besloot:
 Want had de zaak mislukt, hoe heilzaam ondernoomen,
 Men had de schuld op hun alleenig dan gelegd,
 Van wie naast God dit heil, voor 't Land nu is gekoomen,

Ja men had alle kwaad Geschreeven en gezegd.
 Gaat men in 't onderzoek, van 't jammer agter blyven,
 Door ZEELAND en de MAAS, hoe meer men 't onderzoekt.

Hoe

Hoe minder men 't verzuim daar van weet toe te schryven.

Schoon Nederlands Volk, die schuld niet zonder reden boekt;

Op hun die Engeland, als 't Deense Schip vermelden,
Waarschouden waar ons Vloot het best gevonden wierd,
Zo 't waar is, met wat naam moet men die Monsters schelden?

Die nadeel broude dat God anders heeft bestierd.

De Patriotten en getrouwe Batavieren,

Die houde thans het oog, op Nederlands hoog gezag,
Of men den Amstels Raad, nu hunne kruin zal cieren,
Dan of men ongestoord hun verder laster mag;
Of zyn zy minder als den HERTOG te waardeeren,
Daar voor geyverd wierd, zyn doen niet wierd gezift,
Of ARNHEM, UTRECHT, nu zich wel zo zullen weeren,

Als voor den Hertog, dat geen lasterlyk geschrift,
Vervuld met Loogentaal te voorschyn durft komen,
Waar in de Vaderen van de braave Amstelstad,
De zuilpilaars van 't Land, en van de Ystad stroomen.
Gelyk wel eer door snood gespuis meer word beklaad.
Zo zulks niet word gedaan, zo heeft men reen te zeggen,

Als dat den Maarschalk, zeer veel vrienden heeft in 't Land,

Gezind om Amstels Raad gestaag te wederleggen,

Tot eendragts nadeel, om te stigten Misverstand.

Iets, dat in deeze Staat, verwarring steeds moet gheeven.

Hier van heeft men thans blyk, had Zeeland en de Maats,

Twee Scheepen toegevoegd, had Engeland mooge
beeven;

Twee-honderd Koopvaarders, zag men thans binne
gaats.

Ja misschien Parker zelfs, 't heeft aan geen moed ont-
brooken,

KINSEBERGEN negen van hun Scheepen af ging slaan,
Dus Parker door de stem, der Roeper heeft gesprooken,
Verlaat dat Schip 't schynt met de Duivel om te gaan!
De Hel kan niet zo heet, of zo vervaarlyk weezen!
Is dat geen blyk genoeg, van eene Vlootvoogstaal,
Die voor de ondergang gebragt reeds was in vreezen.
Als Englands Trotsche en vermeete Admiraal.

Dus Vaderlanders! nooit kunt gy genoeg waardeeren,
Der Helden dapperheid, betoond in dit gevecht,
Ging men de Ruiter, Tromp, en anderen Helden Eeren
Doet aan dees Opperhoofs ons Vloot dat zelve recht.
Maar wat gy doed, laat dit steeds blyve in gedachten,
Hoe Schoon KINSBERGEN voga, hoe veel hy waardig is,
De andere Kapiteins niet minder zyn te achten.

't Bedroefd den Ridder zelfs, ja 't geeft hem ergernis;
Geen Edelmoedig Held kan waare vreugd ontfangen,
Zo hy bespeurd dat men zyn Lotsgenoots niet noemd,
KINSBERGEN zelfs walgd, alleen die Eer te erlangen,
Hy weet zy maakte hun zo wel als hy beroemd.

Maakt dan geen onderscheid geen een der Opperhoof-
den,

Of ieder deed zyn plicht, onzag geen Overmagt,
Schoon Parker trotsch van moed, zich zelve beloofde,
De Ystads klyne Vloot moest zwigten voor zyn kragt,

Hy

Hy dagt die als een Buit na 't Roofnest toe te sleepen,
Maar ziet den Arme hals zich deerlyk verzon,
Want schoon de helft meer Volk, en sterker zynd' in
Scheepen.

En eens zo veel byna voorzien van grof Canon;
Zo hielp hem zulks niet, maar deed met schaam'd hem
bloozen,

't Scheepvolk verbitterd, door de Brit zyn Euveldaan,
Dat Vogt vol Leeuwenmoed, Soldaaten en Matroozen,
Verkooren eer de dood, als schandelyk zyn gevaan.
't Gedonder van 't Geschut klonk door de lugt en wolken,
De Blixem van het Kruit, verblinden het Gezicht,
Den Engelschman bevreest, om in de Afgronds kolken;
Hun graf te vinden, voor de Nederlanders zwigt.
Doch eer den Laffe Brit gelyk als Schelmen vlugten,
Beproefdzy een daad, van gruwelen nooit gekend,
Om Amstels Zee-Volk onder pyuen te doen zugten;
Is door het Engelsch schnim, een Schelmstuk aangewend
En uitgevoerd, dat tot hun Eeuwig schanden strekken,
Heet Spek, ja Schaar en Mes, vergiftig Varkens Haar,
Geschooten uit 't Kanon, om pyn slegts te verwekken,
Aan 't Scheepvolk van dees Staat, iets dat nooit geen
Barbaar,

Hoe wreed ooit heeft bedacht, veel minder uit ging voe-
ren,

Zulks doet de laffen Brit. Dus word het uw gezegd,
GyFielen wild voortaan geen Pen nog mond meer roeren,
Ten voordeel van een Volk, voor hun Geboorten slegt:
In 's Moeders lyf reeds Dief, en laage Moordenaaren.
Vreest! Vreest! Jehova's straf! die tot hun voordeel schryft,
En

En mind Louis dat Schuim , laat hy 'er wel mee vaareti ;
 Dat hy na Londen gaan , en daar voor eeuwig blyft ,
 Men is in 't Land om zulk een Maarschaalk niet verleegen ,
 Wiens stoet ons Brood opvreet , en rykelyk geld ons kost ,
 Wiens raad en invloet niet baart als verkeerden weegen .
 O God hoor Neérlands Wensch ! ach dat Gy ons verlost
 Van deeze HARTOG , die reeds is in 't misvertrouwen ;
 Als dat de Mazer Vloot niet hielp *Amsterdam* ,
 Ja vastelyk word geloofd , hy het zo zogt te brouwen ,
 Dat Parker onze Vloot voor onze neus wegnam .
 Dat het gestorte bloed ons Vlootelingen spreeken ,
 Dat hun Hoog Mogende in Gods naam flaanen acht ,
 Dat Neérlands trouwste Volk hun knielende af smeeken ,
 Een Man te laaten gaan die elk houd verdacht .

E I N D E .

KLINKDICHT

AAN ZYNE

DOORLUCHTIGE HOOGHEID

WILLEM DE V^{DE},

DOOR GODS GENADE PRINCE van ORANGE
en FURST te NASSAUW, ERFSTADHOU-
DER, KAPITEIN en ADMIRAAL GE-
NERAAL, over de Genuerde Pro-
vintiën, enz. enz. enz.

Doorlugte VORST! ziet hier nu Amstels handelweegen;
Het is die Magistraat, die uwe Roem vermeerd,
Op Zee-Macht steeds drong aan, op dat eens wierd verleerd,
Brittannies Dwingelandy, door een bevogte Zeegen.

Dit is geschied! en Gy—! Gy hebt van God verkreegen,
Dat het ORANGE bloed, als voormaals, word geëerd,
'k Vraag dan, of *Amstels Raad*, omtrent uw dagt verkeerd,
Wanneer Zy toonde uw Huis, hier veel lag aan geleegen?

Wel billyk dat hun doen, (gelyk gy reeds betoond,
Tot vreugd van Neêrlands Volk, nu gy de Helden loond)
Draagd uw goedkeuring weg, en die der Hooge Magten.

De Vaderen van het Y verdienken door hun Trouw,
Voor uw Doorlughtig Huis, en voor het Staats Gebouw,
Dat hunne Naam steeds leefd, tot by de Nageslagten.